

วิธีดำเนินงานและวิธีรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์พยาบาลทั้งในมหาวิทยาลัยส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

มหาวิทยาลัยส่วนกลาง ได้แก่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล(ศิริราช) และโรงเรียนพยาบาล คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี

มหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค ได้แก่ คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คุณสมบัติของตัวอย่างประชากร

1. เป็นอาจารย์พยาบาลที่สอนอยู่ในระดับอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรการศึกษาในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า 4 ปี

2. มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

3. ปฏิบัติงานในสถานแห่งนั้น ๆ มาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน

ผู้วิจัยจะทำการศึกษาตัวอย่างประชากรที่มีคุณสมบัติตามที่กล่าวข้างบนทั้งหมดโดยไม่คัดออก มีประชากรทั้งสิ้นจำนวน 226 คน เป็นประชากรในส่วนกลาง 159 คน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 110 คน โรงเรียนพยาบาลรามธิบดี 49 คน ส่วนภูมิภาค 67 คน คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 46 คน คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น 21 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 50 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องกำลังขวัญของสุรชน จุฑาทิพย์ และ สุเทพ ภิรมย์ราช กับ สมคิด บางโม และ ได้สร้างแบบสอบถามเพิ่มเติมจนครบ 50 ข้อ โดยได้กำหนดให้ความต้องการทางจิตใจ

เป็นตัวชี้บอกระดับขวัญของประชากรซึ่งประกอบไปด้วย

1. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง
2. ความรู้สึกรับผิดชอบ
3. ความรู้สึกประสบความสำเร็จ
4. ความรู้สึกมั่นคง
5. ความรู้สึกพอใจ
6. ความสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน

สร้างคำถามแบบอัตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) 5 อันดับ ตามแบบของลิเคอร์ท ไทป์ (Likert Type) ซึ่งมีทั้งคำถามด้านปฏิฐาน (Positive) และด้านลบ (Negative) ซึ่งจะครอบคลุมทั้ง 6 หัวข้อ ดังกล่าวไว้ข้างบน โดยจัดลำดับข้อแต่ละกัน แต่จะแยกเป็นกลุ่มในรูปของคำถามที่เกี่ยวกับตัวผู้ตอบ ผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ตามปกติทุกคนยอมรับและห่วงแหนในสิ่งที่ตนเป็นเจ้าของ หรือในสิ่งที่ตนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ โดยทั่วไปต้องการที่จะให้สังคมยอมรับตน เข้าเป็นพวกพ้อง หรือต้องการเขาพวกเขาหมู่ ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่คณะ เมื่อมีความรู้สึกว่าเขาหมู่คณะยอมรับเขาเป็นพวกพ้อง และให้เขาร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ แล้วก็จะเกิดความภาคภูมิใจ และมีความรับผิดชอบรักษาส่วนใดส่วนเสียของหมู่คณะนั้น ๆ อย่างเต็มที่ ในการศึกษาคั้งนี้ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งหมายถึงความรู้สึกที่อาจารย์พยาบาลคิดว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน กลุ่มการทำงาน และบุคคลต่าง ๆ ที่ร่วมกันทำงาน

ในการวัดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของอาจารย์พยาบาลนี้ ใช้แบบสอบถาม 7 ข้อ เป็นเครื่องมือ ซึ่งได้แก่แบบสอบถามข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6 และ 34

ความรู้สึกรับผิดชอบ ความรู้สึกรับผิดชอบนั้นนับว่าเป็นคุณสมบัติอันสำคัญยิ่งของคนทำงาน ถ้าผู้ใดขาดความรับผิดชอบจะไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานได้เลย กิจกรรมทุกอย่างต้องการคนประกอบกิจกรรมที่มีความรับผิดชอบ ทำงานด้วยความเข้มแข็ง อดทน เสียสละ อดทนอดกลั้น และมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงานอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้งานนั้นสำเร็จเรียบร้อยไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ทำให้หน่วยงานเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

บุคคลประเภทนี้จะนำความเจริญมาสู่หน่วยงานและหมู่คณะอยู่เสมอ

ในการศึกษาครั้งนี้ ความรู้สึกประทับใจ หมายถึง ความตั้งใจทำงานอย่างเข้มแข็งของอาจารย์พยาบาล การให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่นอย่างเต็มที่ และทำงานด้วยความเสียสละ ความสุจริต มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงานทุกคน ใช้แบบสอบถาม 9 ข้อ เป็นเครื่องมือในการวัดได้แก่แบบสอบถามข้อ 7, 8, 9, 10, 11, 35, 36, 37 และ 38

ความรู้สึกประสบความสำเร็จ ความต้องการที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต ต้องการมีโอกาสได้แสดงฝีมือในการทำงาน ต้องการมีโอกาสศึกษาต่อ เพื่อจะได้มีความก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป ถ้าประสบความสำเร็จสมหวังดังที่ตั้งใจไว้ กำลังขวัญและกำลังใจจะสูงขึ้น ทำให้มีความพยายามตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความเข้มแข็งและเสียสละ ในการศึกษาครั้งนี้ความรู้สึกประสบความสำเร็จหมายถึง ความต้องการของอาจารย์พยาบาลที่ประสบความสำเร็จในด้านการทำงาน

ในการวัดความรู้สึกประสบความสำเร็จ ใช้แบบสอบถาม 6 ข้อเป็นเครื่องมือ ซึ่งได้แก่แบบสอบถามข้อ 12, 13, 39, 40, 45 และ 46

ความรู้สึกมั่นคง คนเราต้องการความมั่นคงของชีวิตด้วยกันทุกคน ต้องการความมั่นคงทั้งทางค่านิยมและจิตใจ ต้องการความอบอุ่นมั่นคงหรือกลัวอีกนัยหนึ่งได้แก่ คนเราทุกคนต้องการความมั่นคงในงานที่ทำ ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างทัดเทียมกัน นอกจากนี้ยังต้องการมีรายได้ดี มีหลักประกันต่าง ๆ ในการทำงานอย่างเพียงพอ ในการศึกษาครั้งนี้ความรู้สึกมั่นคงหมายถึง ความต้องการความมั่นคงในชีวิตการทำงานและด้านส่วนตัวของอาจารย์พยาบาล

ในการวัดความรู้สึกมั่นคงของอาจารย์พยาบาลนี้ ใช้แบบสอบถาม 8 ข้อ เป็นเครื่องมือ ซึ่งได้แก่แบบสอบถามข้อ 14, 15, 16, 17, 18, 47, 48 และ 49

ความรู้สึกพอใจ การทำงานทุกอย่างถ้าคนทำงานขาดความพอใจในการทำงานนั้นๆ แล้ว งานนั้นจะเป็นงานที่ดีไม่ได้ คนทำงานจะทำงานเพียงเพื่อให้หมดเวลาไปวัน ๆ หนึ่งเท่านั้น ผลงานที่ดีเคยยอมรับเกิดจากคนทำงานที่มีความพอใจในงานที่ทำอยู่ พอใจในสภาพแวดล้อมในการทำงาน พอใจในผู้ร่วมงาน ผลงานของอาจารย์พยาบาลจะดีขึ้นไม่เกิดความ

ขาดความรู้สึกพอใจในงานที่กำลังปฏิบัติอยู่ ไม่พอใจผู้บังคับบัญชา หรือไม่พอใจผู้บังคับบัญชา ไม่พอใจสภาพแวดล้อมของการทำงาน ฉะนั้นความรู้สึกพอใจนี้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดอีกประการหนึ่ง ที่จะกระตุ้นให้อาจารย์พยายามมีกำลังใจทำงานและมีกำลังขวัญที่ดี

ในการวัดระดับความรู้สึกพอใจนี้ ใช้แบบสอบถาม 8 ข้อ เป็นเครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามข้อ 19, 20, 21, 22, 23, 24, 41 และ 42

ความสัมพันธ์ในหน่วยงาน คนเราสามารถจะทำงานได้อย่างมีความสุขนั้น จะต้องมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีในหน่วยงานของตน ซึ่งความสัมพันธ์ที่ดีจะก่อให้เกิดขึ้นในทุกระดับของสายการบังคับบัญชา เป็นความสัมพันธ์ที่ทั้งหน้าที่การงานและเรื่องส่วนตัว มีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ไม่มีการแก่งแย่งชิงดี พร้อมทั้งจะเสียสละ และช่วยเหลือกันและกันเป็นอย่างดีทั้งในระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และผู้บังคับบัญชา ซึ่งจะก่อให้เกิดความสามัคคี รักใคร่ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ก่อให้เกิดความผูกพันเอาใจใส่ในทุกซ่ซุซซึ่งกันและกัน ช่วยให้มีกำลังใจในการทำงาน ระดับขวัญก็จะสูงขึ้น

ในการวัดความสัมพันธ์ในหน่วยงานนี้ ใช้แบบสอบถาม 12 ข้อ เป็นเครื่องมือ ซึ่งได้แก่แบบสอบถามข้อ 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 43, 44 และ 50

ลักษณะของแบบสอบถามมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	เห็นควย อย่างยิ่ง	เห็นควย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็นควย	ไม่เห็นควย อย่างยิ่ง

o) ท่านมีความรู้สึกภาคภูมิใจในการ
ที่ได้มาทำงานในหน่วยงานนี้

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---

oo) ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอความ
คิดเห็นในการทำงานต่าง ๆ ได้
อย่างเต็มที่

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---

การตอบแบบสอบถาม ใหญ่ตอบแบบสอบถามอ่านข้อความที่กำหนดให้และพิจารณา
 ความข้อความแต่ละข้อนั้นตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมากน้อยเพียงใด แล้วให้ทำเครื่องหมาย
 0 รอบตัวเลขในช่องที่แสดงระดับความคิดเห็นนั้น ๆ

นำแบบสอบถามนี้ไปทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน ซึ่งเป็นนิสิตปริญญา
 โทชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาพยาบาลศึกษา สาขาบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ
 มหาวิทยาลัย

ศึกษาแบบสอบถามที่ได้ทำการทดสอบแล้ว และนำมาแก้ไขข้อบกพร่อง ต่อไปจึง
 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มประชากรที่ได้เลือกไว้ดังกล่าวแล้วข้างตน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังคณะคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์และ
 ผู้อำนวยการโรงเรียนพยาบาลของแต่ละสถาบัน เพื่อติดต่อขอรายชื่ออาจารย์พยาบาล พร้อม
 ทั้งคุณวุฒิและประสบการณ์

2. คัดเลือกตัวอย่างประชากรตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ข้างตน

3. ผู้วิจัยเข้าพบคณบดี ผู้อำนวยการโรงเรียนพยาบาล หัวหน้าภาควิชาพยาบาล
 ของแต่ละสถาบัน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม พร้อม
 ทั้งกำหนดวัน เวลา เพื่อขอรับแบบสอบถามคืน ใช้เวลาในการรวบรวมแบบสอบถาม 4-6
 สัปดาห์

4. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนจากสถาบันต่าง ๆ โดยได้รับความร่วมมือจากหัวหน้า
 ภาควิชา หรือผู้ช่วย เป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด ได้รับแบบสอบถามคืน 159 ฉบับ
 คิดเป็นร้อยละ 70.35 ผู้วิจัยได้ตรวจแบบสอบถามทุกฉบับ พบว่าเป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้
 จำนวน 141 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 62.28 เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ไม่สามารถนำมา
 วิเคราะห์ได้ 18 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 7.96

จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์พยาบาลของสถาบันการศึกษา
 ต่าง ๆ ดังรายการข้างล่างนี้

คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล	จำนวน	54 คน
โรงเรียนพยาบาลคณะแพทยศาสตร์รามธิบดี	จำนวน	26 คน
คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	จำนวน	43 คน
คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น	จำนวน	10 คน

5. นำแบบสอบถาม มาให้คะแนนในแต่ละข้อ ตามลำดับคะแนน ดังนี้

เห็นควยอย่างยิ่ง	5 คะแนน
เห็นควย	4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	3 คะแนน
ไม่เห็นควย	2 คะแนน
ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง	1 คะแนน

6. นำคะแนนที่ได้รับแต่ละคานมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยประเมินค่าตัวแปรต่าง ๆ คือ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ความรู้สึกรับผิดชอบ ความรู้สึกประสบความสำเร็จ ความรู้สึกมั่นคง ความรู้สึกพอใจ และความสัมพันธ์ในหน่วยงาน โดยประเมินได้จากค่าเฉลี่ยของตัวแปรดังกล่าวข้างต้น และเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์พยาบาลในแต่ละสถาบันและแต่ละคานของตัวแปรทีละคู่โดยใช้ที-เทสต์ (t - test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ 4 สถาบัน โดยใช้เอฟ-เทสต์

(F - test)